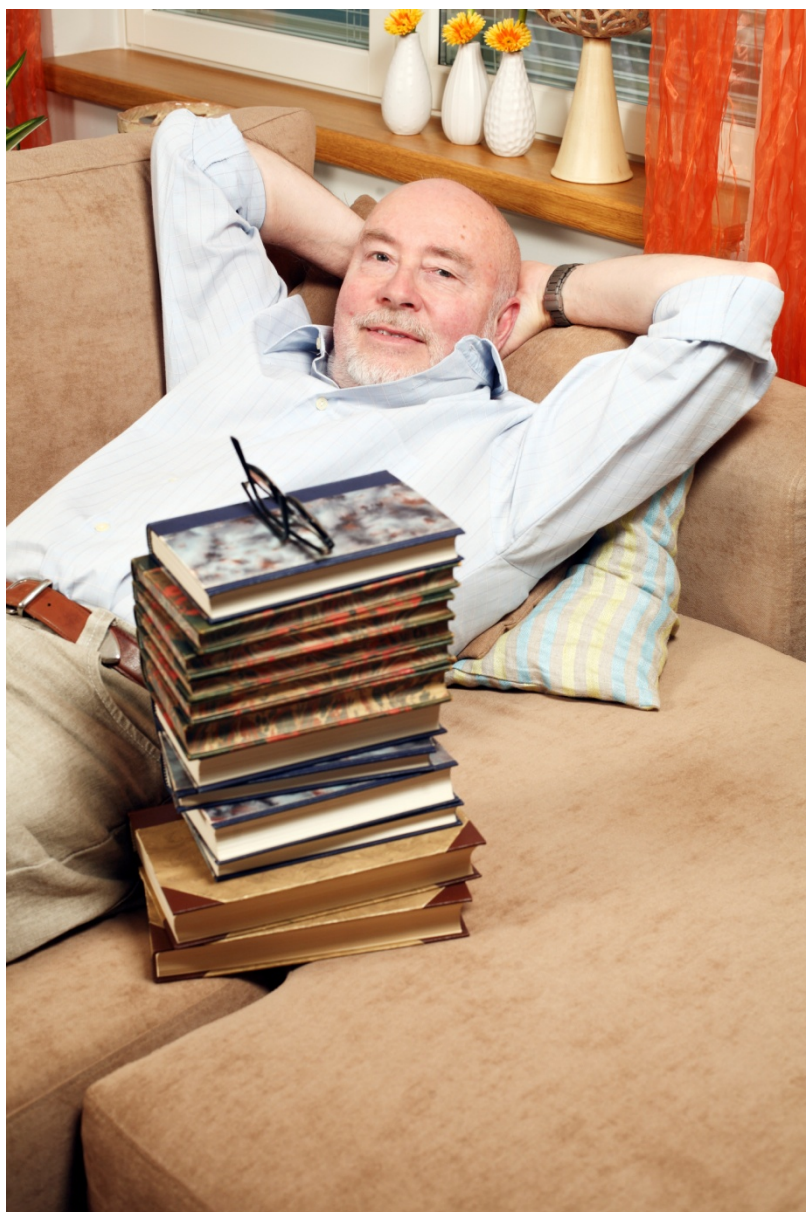

Å høre til

En bok om å leve med nedsatt hørsel

HLF

Hørselshemmedes Landsforbund

Din hørsel - vår sak

Bakgrunn

Rundt 750.000 mennesker i samfunnet vårt lever i dag med nedsatt hørsel.¹ Likevel er hørselstap fortsatt ”ikke noe man snakker om” – for mange er hørselstap belagt med skamfølelse og fordommer.

Hørselstap er et usynlig funksjonstap som påvirker kommunikasjonen med andre mennesker. Et for omgivelsene ukjent hørselstap kan feilaktig tolkes som med dumhet, stahet, arroganse eller mangel på interesse for andre. Mange hørselshemmede isolerer seg sosialt for å unngå å bli misforstått eller dumme seg ut. Dette fører til økt psykisk sårbarhet. Vi vet at åpenhet om hørselstapet fører til en bedre livskvalitet,² men fordommene om hørselstap gjør at mange hørselshemmede skjuler sine utfordringer.

Tabuene rundt hørselstap gjør at mange hørselshemmede ikke får den rehabiliteringen de trenger, og at stor gruppe mennesker vegrer seg for å nyttiggjøre seg av de tilbudene som finnes. Alt for mange venter lenge med å ta tak i sine hørselsutfordringer³, noe som kan gjøre det enda vanskeligere å lære seg å fungere godt i en hverdag med nedsatt hørsel.

Som hørselshemmet må man akseptere at man har fått en utfordring som ikke kan fjernes. Man må erfare hvilke konsekvenser som det bringer med seg for å finne mestringsstrategier som gjør at det går an å leve et godt liv uansett. Som psykologen Katharina Cecilia Peterson skriver: ”Det hjelper ikke å få det beste digitale høreapparatet som er på markedet med seg hjem, hvis en ikke har akseptert en fremtid som hørselshemmet.”⁴

Å kunne leve godt med nedsatt hørsel krever at man blir kjent med seg selv på nytt og finner ut hvilke situasjoner man kan mestre, og hvilke teknikker man kan bruke. Som hørselshemmet består en del av rehabiliteringsprosessen av et identitetsarbeid, som går ut på å bli trygg på seg selv som en person som hører til i livet og i samfunnet, selv om man lever med nedsatt hørsel.

For å kunne reflektere over sin egen situasjon krever det at man kan speile seg i andre. Å lære om andres erfaringer og tanker er nyttig for å bli kjent med seg selv. Dessverre er det store mangler i mulighetene for å bli kjent med andres erfaringer. Fordommene rundt hørselstap avspeiles i markedet for skriftlig informasjon. En bokhandel har flere hyllemeter med bøker om å mestre ulike utfordringer, sykdommer og funksjonstap, men hørselstap er det få eller ingen muligheter til å lese om. I tillegg er det i det offentlige mediebildet mangel på positive rollemodeller, særlig for yngre og yrkesaktive hørselshemmede.

I HLF deler våre medlemmer erfaring med hverandre i lokallag, på kurs og i våre magasiner og publikasjoner, men organisasjonen når dessverre kun en brøkdel av det reelle antallet mennesker med

1

http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trg=Content_6496&Main_6157=6263:0:25,6102&MainContent_6263=6496:0:25,6109&Content_6496=6178:50246:25,6109:0:6562:14:::0:0

² Katharine Cecilia Peterson: Hørselstap – sorg og aksept, stress og mestring. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, Vol 46, nummer 5, 2009, side 460-465

³ Svindal, E. og Østli, E. (2007). *Å høre og bli hørt. Anbefalinger for en bedre høreapparatformidling*. IS-1483, Sosial- og helsedepartementet. Avsnitt 2.4.3.

⁴ Katharine Cecilia Peterson: Hørselstap – sorg og aksept, stress og mestring. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, Vol 46, nummer 5, 2009, side 460-465

hørselstap. Vi erkjenner at det er nødvendig med erfaringsdeling og muligheter for egenrehabilitering for de 700.000 personer som ikke er organisert i HLF, og som kanskje ikke er klare for å organisere seg i en brukerorganisasjon.

Derfor vil vi produsere en portrettbok som kan fungere som en inngang til egenrehabilitering. Boka skal vise fram en rekke mennesker som lever med nedsatt hørsel, og la dem komme til med sine erfaringer, refleksjoner og opplevelser. Som lesere kan hørselshemmede og nærpersoner få ta del i disse skildringene i trygge omgivelser hjemme, og på den måten utforske sine egne handlingsmuligheter.

Målsetting

Prosjektets overordnede mål er å fremme mestring ved å tilby hørselshemmede og pårørende en mulighet til å reflektere over sin livssituasjon. Prosjektet vil samle en rekke inspirerende intervjuer og portretter med hørselshemmede i en bok av høy litterær og visuell kvalitet, som skal formidles gjennom vanlige kanaler til en rimelig pris. Målet er å tilby positive rollemodeller for hørselshemmede og pårørende som de kan kjenne seg igjen i, slik at en positiv identitet som hørselshemmet kan styrkes hos den enkelte leser.

Prosjektets målgruppe er flest mulig av landets hørselshemmede, særlig de som vegrer seg mot å definere seg som hørselshemmede/funksjonshemmede.

HLF består av aktive og engasjerte hørselshemmede, og har derfor gode forutsetninger for å finne intervjupersoner som kan fremstå som gode rollemodeller. HLF vil bruke et etablert forlag for å få med kompetanse om bokmarked, promotering og distribusjon i prosjektet.

Metode

Prosjektet skal produsere en dokumentarbok av høy litterær og visuell kvalitet, med følgende form:

- Featureartikler/dybdeintervju med 10-12 hørselshemmede rollemodeller, som forteller historien sin om utfordringer og mestring i hverdagen som hørselshemmet.
- Personlige og stemningsfylte fotoportretter.
- Grunnleggende og lett tilgjengelig fakta om hørsel, samt tips til å leve bedre med hørselstap i faktabokser
- Mindre appendiks med kontaktinformasjon om rehabiliteringstilbud og annen informasjon.

Prosjektet har valgt en ”tradisjonell” bok fram for andre medieformer, av følgende grunner:

- En bok kan man lese i sitt eget hjem og i sitt eget tempo. Lesning (motsatt for eksempel film) krever en mer aktiv bearbeiding av leseren, og gir større rom for refleksjon. Ny forskning viser at lesning på papir gir større utbytte, og at leseren lever seg mer inn i teksten.⁵
- Bøker kan gis som gaver. Dette er viktig, da det ofte er nærpersoner som oppdager hørselstapet først. Å gi en slik bok kan åpne for en samtale om hørselsutfordringene.
- Bokformen muliggjør fotografier i høy oppløsning. Fotoportretter antas å være gagnlig for identifisering mellom leser og intervjuperson. I tillegg vil flott portretter gi teksten et visuelt løft, og dermed en bedre leseropplevelse.
- En bok er et varig verk av samfunnsmessig verdi.

Intervjuer

Intervjupersonene skal vise mangfoldigheten blant hørselshemmede. Noen av disse personene skal være profilerte personer i samfunnet, slik at boken kan tiltrekke seg oppmerksomhet. Andre skal være ”helt vanlige folk”, slik at så mange som mulig kan identifisere seg med dem. For temaer i intervjuene, se intervjuguiden.

Prosjektet gjennomføres i 2014, med forventet publiseringsdato 15. oktober 2014.

Informantintervjuene vil foregå i tre runder. Første runde vil danne grunnlag for avtale med forlag. I tillegg kan intervjuguiden justeres etter de første intervjuene. Andre runde vil utgjøre hovedfundamentet for boka. I tillegg fotograferes de fleste intervjuobjekter på dette tidspunktet. På bakgrunn av disse intervjuene vurderes det hvilke type personer eller perspektiver som eventuelt trenges for at boken blir balansert og mangfoldig. Dette vil danne grunnlaget for tredje og siste intervjurunde.

Prosjektmidlene vil dekke lønn til prosjektleder, tekstforfatter og fotograf til å utføre oppgaven. HLF har kontakt med aktuelle kandidater til løsning av oppgaven. Boken vil bli produsert i samarbeid med et forlag. Det vil bli gjort avtale om fordeling av copyright mellom tekstforfatter, fotograf, forlaget og HLF. Redigering, grafisk formgivning, produksjon og markedsføring foregår gjennom det aktuelle forlaget.

Å produsere og distribuere gjennom vanlige kanaler er et viktig poeng for prosjektet. Ved å bruke vanlige distribusjonskanaler som bokbutikker og særlig biblioteker blir boken være et lavterskeltilbud. Man skal ikke trenge å kontakte helsearbeidere eller brukerorganisasjoner, og boka kan således være et første steg i å forholde seg aktivt til sitt hørselstap.

⁵ <http://www.utdanningsnytt.no/4/Meny-B/Grunnskole/Hverdagsliv/Bedre-forstaelse-ved-a lese-pa-papir/>

Dersom det ikke er mulig å få avtale med forlag, vil boken bli gitt ut gjennom HLF's forlag.

Organisering

Prosjektet ledes fra HLFs sekretariat. Sekretariatet tar del i utvelgelsen av intervjupersoner, og koordinerer leserpanelet, som består av HLF-frivillige, representanter for Norsk Audiografforbund og fagpersoner fra HLF Briskeby Kompetansesenter. Intervju og fotografering foretas av eksterne tekstforfatter og fotograf. Forlagsfaglige oppgaver ivaretas av forlaget.

Resultater

Prosjektets overordnede mål er å fremme mestring ved å tilby hørselshemmede og pårørende en mulighet til å reflektere over sin livssituasjon.

Prosjektet målbare resultater:

- Produksjon av bok: 1. opplag 4000 eks. 150-200 sider, estimert markedspris ca. 250 kroner
- Kvalitetssikring: Et leserpanel av HLF-frivillige, representanter for Norsk Audiografforbund og ansatte på HLF Briskeby Kompetansesenter AS kvalitetssikrer bokutkastet.
- Omtale: Boken omtales og anmeldes i landsdekkende medier, samt i Din Hørsel (opplag 55.000).
- Spredning: Boken blir innkjøpt til bibliotekene gjennom kulturrådets innkjøpsordning

Prosjektets forventede effekter:

- At lesere opplever boken som givende for sin egen livssituasjon.
- At hørselstap får oppmerksomhet i det offentlige rommet, slik at tabuene rundt hørselstap kan bli motarbeidet, og det blir lettere å være åpen om sitt hørselstap.
- At forlagsbransjen blir oppmerksom på hørselshemmede som gruppe, slik at det blir publisert flere bøker om å leve med hørselslidelser.

Framdriftsplan

Delmål	Tidsrom/frist
De 2-3 første intervjupersoner identifiseres og kontaktes	Jan 2014
De 2-3 første intervju gjennomføres Intervju transkriberes og skrives til portretter Intervjuguide justeres på bakgrunn av de første intervjuene	Jan-feb 2014
Avtale med forlag på bakgrunn av første intervjuer. Copyright-avtale.	Februar 2014
6-8 intervjupersoner identifiseres og kontaktes Avtale med fotograf	Februar-mars 2014
6-8 intervjuer gjennomføres, transkriberes og skrives til portretter Fotografering av de 8-11 intervjupersonene	Mars-april 2014
Materialet vurderes i samarbeid med forlag De 2-3 siste intervjupersoner kontaktes og intervjuer gjennomføres. Eventuelle oppfølgende intervjuer avtales	April-mai 2014
Siste 2-3 intervjuer gjennomføres, transkriberes	Mai-juni 2014

og skrives til portretter Fotografering av de siste 2-3 intervjupersoner	
Redigering på forlaget. Leserpanel av HLF-frivillige, representanter for Audiografforbundet og ansatte på HLF Briskeby Kompetansesenter AS kvalitetssikrer bokutkastet.	August-september 2014
Trykking	August-september 2014
Markedsføringsplan er utarbeidet i samarbeid med forlag	Innen 15. september 2014
Lansering	Innen 15. oktober 2014
Søknad om opptak i innkjøpsordningen	15. oktober 2014
Markedsføringsaktiviteter	September – desember 2014
Sluttrapportering	15. februar 2015

Budsjett

Post	Spesifisering	Beløp
Søknadsbeløp		380.000
Total		
Lønn, sosiale utgifter	Prosjektleder 20 %	100.000
Innkjøpte tjenester, honorarer	Lønn, tekstforfatter	150.000
	Lønn, fotograf	100.000
Materiell/utstyr	-	5000
Andre utgifter	Reise- og møteutgifter:	25.000
Total		380.000